

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

ในการศึกษาเรื่องรูปแบบการดำเนินชีวิตของเจนเนอร์ชั้นแซดในอำเภอเมืองเชียงใหม่ มีระเบียบวิธีการศึกษาซึ่งประกอบด้วย ขอบเขตการศึกษา วิธีการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูล และระยะเวลาในการศึกษา ดังนี้

3.1 ขอบเขตการศึกษา

3.1.1 ขอบเขตเนื้อหา

เนื้อหาในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาถึงรูปแบบการดำเนินชีวิตของเจนเนอร์ชั้นแซดในอำเภอเมืองเชียงใหม่ซึ่งเรื่องที่ศึกษารอบคลุมในด้านกิจกรรม (Activities) ความสนใจ (Interest) และความคิดเห็น (Opinions) ของเจนเนอร์ชั้นแซดในอำเภอเมืองเชียงใหม่

3.1.2 ขอบเขตประชากร

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนในอำเภอเมืองเชียงใหม่ ซึ่งเกิดระหว่างพ.ศ. 2538 – 2546 โดยในปีพ.ศ.2558 จะมีอายุ 12 - 20 ปี โดยการศึกษานี้ใช้นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ เป็นกรอบตัวอย่าง เนื่องจากนักเรียนกลุ่มนี้ส่วนใหญ่มีอายุในช่วง 12 - 20 ปี

3.1.3 ขนาดตัวอย่างและวิธีการคัดเลือกตัวอย่าง

ในการศึกษาครั้งนี้ กำหนดขนาดตัวอย่างจากนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน ตามตารางของ Sudman (1976 : อ้างถึงใน กุณฑลี เวชสาร, 2542 : 175-177)

การเลือกตัวอย่างดำเนินการ 2 ขั้นตอน คือเลือกโรงเรียนจากนั้นจึงเลือกนักเรียนจากโรงเรียนที่เลือกเหล่านี้โดยโรงเรียนที่มีนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ มีอยู่จำนวน 16 โรงเรียนแบ่งเป็น โรงเรียนเอกชน 11 โรงเรียน โรงเรียนรัฐบาลหรือโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจำนวน 5 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่, 2557) ขั้นแรกทำการเลือกโรงเรียน เพื่อเก็บข้อมูลจะเลือกจากโรงเรียนเอกชนจำนวน 4 โรงเรียนและโรงเรียนรัฐบาลจำนวน 4 โรงเรียน โดยจะเลือกโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนมากที่สุด 4 อันดับแรกของโรงเรียนแต่ละประเภทซึ่งโรงเรียนเอกชน 4 โรงเรียนได้แก่ โรงเรียนคาราวีวิทยาลัย โรงเรียนปรินส์รอยแยลส์วิทยาลัย โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย

และโรงเรียนวาริชียงใหม่ โรงเรียนรัฐบาลหรือโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาจำนวน 4 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย โรงเรียนวัฒโนทัยพายัพ โรงเรียนกาวิ
ละวิทยาลัย และโรงเรียนนวมินทราชูทิศ พายัพจากนั้นจึงเก็บข้อมูลจากนักเรียนจากโรงเรียนทั้ง 8
แห่ง แบบตามสะดวก โรงเรียนละ 50 คน

3.2 วิธีการศึกษา

3.2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การรวบรวมคำถามที่เกี่ยวกับลักษณะรูปแบบการดำเนินชีวิตที่ได้จากกรอบแนวคิด
ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับกลุ่มเป้าหมายจำนวน 10
คน โดยแบ่งเป็นชาย 5 คนและหญิง 5 คน เพื่อให้ทราบข้อมูลแนวทางการดำเนินชีวิตของเจนเนอ
เรชั่นแซด ทั้งในด้านการทำกิจกรรม ด้านความสนใจ และด้านความคิดเห็น

ผู้ให้สัมภาษณ์เชิงลึกทั้ง 10 คนมีลักษณะดังนี้คือ

คนที่	เพศ	โรงเรียน	อายุ (ปี)	ระดับการศึกษา
1	ชาย	เอกชน	18	ม.6
2	ชาย	เอกชน	17	ม.6
3	ชาย	รัฐบาล	15	ม.3
4	ชาย	เอกชน	13	ม.1
5	ชาย	รัฐบาล	16	ม.4
6	หญิง	รัฐบาล	18	ม.6
7	หญิง	รัฐบาล	16	ม.5
8	หญิง	เอกชน	15	ม.3
9	หญิง	เอกชน	16	ม.4
10	หญิง	รัฐบาล	17	ม.6

2. พัฒนาแบบสอบถามโดยใช้โครงร่างแบบสอบถามของชโลธร (2550) และนำข้อมูลที่
ได้จากการสัมภาษณ์ในขั้นตอนที่ 1 มาปรับปรุงเพื่อให้ได้แบบสอบถามที่ครอบคลุมลักษณะรูปแบบ
การดำเนินชีวิตของเจนเนอเรชั่นแซด จากนั้นทำการทดสอบคำถามกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน
และนำผลที่ได้มาปรับปรุงคำถามให้เหมาะสมและง่ายต่อความเข้าใจของกลุ่มตัวอย่าง

3. นำแบบสอบถามที่ได้จากขั้นตอนที่ 2 ไปทดสอบกลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน เพื่อ
ตรวจสอบคุณภาพของคำถาม โดยหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์

อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha coefficient) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติได้ค่าความเชื่อมั่น ดังนี้

แบบสอบถามเกี่ยวกับกิจกรรม 58 ข้อ	= 0.907
แบบสอบถามเกี่ยวกับความสนใจ 41 ข้อ	= 0.863
แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็น 52 ข้อ	= 0.831
รวมแบบสอบถามทั้งหมด 151 ข้อ	= 0.944

จะเห็นได้ว่า แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไปจึงมีความน่าเชื่อถือในการนำไปเก็บข้อมูลจริงต่อไป

4. หลังจากได้แบบสอบถามที่ตรวจสอบคุณภาพในขั้นตอนที่ 3 แล้วจึงนำไปใช้เก็บข้อมูลจริงจากกลุ่มตัวอย่าง 400 ชุด จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้ไปทดสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) อีกครั้งได้ค่าความเชื่อมั่น ดังนี้

แบบสอบถามเกี่ยวกับกิจกรรม 58 ข้อ	=0.895
แบบสอบถามเกี่ยวกับความสนใจ 41 ข้อ	= 0.831
แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็น 52 ข้อ	= 0.805
รวมแบบสอบถามทั้งหมด 151 ข้อ	=0.925

จะเห็นได้ว่า แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไปจึงมีความน่าเชื่อถือในการนำไปใช้สำหรับการศึกษานี้

เกณฑ์การให้คะแนนการวัดตัวแปรด้านกิจกรรม ความสนใจ ความคิดเห็น โดยกำหนดคะแนนเป็น 5 ระดับดังนี้

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	2	คะแนน
เฉยๆ	3	คะแนน
เห็นด้วย	4	คะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	คะแนน

3.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามที่แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ทางด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด รายได้เฉลี่ยต่อเดือน รายได้ของครอบครัว ที่พักอาศัย

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับกิจกรรมของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ กิจกรรมเกี่ยวกับการทำงาน งานอดิเรก กิจกรรมทางสังคม การพักผ่อน ความบันเทิง ชมรม การใช้จ่าย กีฬา เป็นต้น

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับความสนใจของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ความสนใจเกี่ยวกับครอบครัว งาน สังคม สันทนาการ แฟชั่น อาหาร สื่อต่างๆ ความสำเร็จ เป็นต้น

ส่วนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมทางสังคม การเมือง ธุรกิจ เศรษฐกิจ การศึกษา สินค้า อนาคต วัฒนธรรม เป็นต้น

3.2.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถาม จะนำมาวิเคราะห์โดย

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด รายได้เฉลี่ยต่อเดือน รายได้ของครอบครัว ที่พักอาศัย ในส่วนนี้จะใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วย ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) เพื่ออธิบายข้อมูลลักษณะของกลุ่มประชากร

ส่วนที่ 2, 3 และ 4 ซึ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับกิจกรรม ความสนใจ และความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งหมด 151 ข้อ ในส่วนนี้ทำการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) เพื่อลดจำนวนตัวแปร โดยจัดกลุ่มตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ระหว่างกันไว้ด้วยกัน ซึ่งดูจากน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ค่าสัมบูรณ์ของน้ำหนักองค์ประกอบนี้ควรมีค่ามากกว่า 0.3 (ยูทช ไทวรรณ, 2556: 78) และถ้าตัวแปรสังเกตได้มีน้ำหนักในองค์ประกอบใดมากควรจัดตัวแปรนี้เข้ากับองค์ประกอบนั้น และเมื่อสร้างองค์ประกอบใหม่ได้แล้วก็ตั้งชื่อองค์ประกอบใหม่ให้ครอบคลุมตัวแปรต่างๆเดิมที่อยู่ในองค์ประกอบเดียวกัน

จากนั้นนำน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) และค่าของตัวแปรมาคำนวณหาค่าของตัวแปรใหม่ที่เรียกว่าคะแนนองค์ประกอบ (Factor Score) แล้วจึงนำคะแนนองค์ประกอบดังกล่าวไปใช้วิเคราะห์การจัดกลุ่ม (Cluster Analysis) ซึ่งจำนวนตัวอย่างที่นำมาวิเคราะห์มีมากกว่า 200 ตัวอย่าง จึงใช้วิธีการจัดกลุ่มแบบค่าเฉลี่ยของกลุ่มสมาชิก (K-Mean Cluster Analysis) (ยูทช ไทวรรณ, 2556: 551) และนำค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบของกลุ่มเจเนอเรชันแซดแต่ละกลุ่มที่ได้จากการจัดกลุ่ม มาวิเคราะห์ลักษณะเด่นของกลุ่มเจเนอเรชันแซดแต่ละกลุ่ม โดยค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบเดียวกันของกลุ่มใดมีค่าสูงสุดหรือเข้าใกล้ 1 มากที่สุด แสดงว่า องค์ประกอบนั้นเป็นลักษณะเด่นของกลุ่มนั้น และค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบของกลุ่มใดมีค่าติดลบมากที่สุด แสดงว่า องค์ประกอบนั้นเป็นลักษณะเด่นของกลุ่มนั้นในทางตรงกันข้ามขององค์ประกอบนั้น

จากนั้นนำองค์ประกอบที่เป็นลักษณะเด่น มาสรุปเป็นลักษณะของกลุ่มเจเนอเรชันแซดแต่ละกลุ่ม โดยไม่นำองค์ประกอบที่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% เมื่ออยู่ต่างกลุ่มกัน มาแสดงลักษณะของกลุ่มเจเนอเรชันแซดแต่ละกลุ่ม

สุดท้ายคือการวิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยการตารางไขว้ (Cross-Tabulation) ระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์ในด้านต่างๆ จากส่วนที่ 1 ของแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย ประเภท

โรงเรียน เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว รายได้เฉลี่ยของตนเอง แหล่งที่มาของรายได้ของตนเอง สถานที่พักอาศัยในเชียงใหม่ จำนวนสมาชิกในครอบครัว จำนวนพี่น้องรวมตนเอง ลำดับของตนเองในพี่น้อง รูปแบบครอบครัว ยี่ห้อสมาร์ตโฟนที่ใช้ ยี่ห้อเครื่องเล่น MP3ที่ใช้ ยี่ห้อแท็บเล็ตที่ใช้ และ โปรแกรมโซเชียลเน็ตเวิร์คที่ใช้ กับกลุ่ม (Cluster) ที่แบ่งได้จากการจัดกลุ่ม (Clustering) เพื่อให้เข้าใจลักษณะของแต่ละกลุ่มมากขึ้น

3.3 สถานที่ใช้ในการดำเนินการศึกษา

โรงเรียนคาราวิทยาลัย โรงเรียนปรินส์รอยแยลส์วิทยาลัย โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย โรงเรียนวาริชเชียงใหม่ โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย โรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ โรงเรียนกาวิละวิทยาลัย โรงเรียน นวมินทราชูทิศพายัพ และคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

3.4 ระยะเวลาที่ดำเนินการศึกษา

การศึกษานี้ใช้เวลาในการดำเนินการศึกษาประมาณ 7 เดือน โดยทำการศึกษาในช่วงระยะเวลาตั้งแต่เดือนมีนาคม – เดือนกันยายน พ.ศ. 2558 โดยทำการเก็บข้อมูลช่วงแรกในเดือนมีนาคม สร้างแบบสอบถามในเดือนเมษายน – เดือนพฤษภาคม แล้วจึงเริ่มเก็บและรวบรวมแบบสอบถามในเดือนมิถุนายน – เดือนกรกฎาคม จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผล และนำเสนอข้อมูลในเดือนสิงหาคม – เดือนกันยายน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved